

Za našo deco.

Razne pravilice.

1.

Princesinja in žaba.

To je bilo še v oni srečni dobi, ko si lahko dobil vse, kar si si zaželel. Tedaj je živel neki kralj. Imel je zelo lepi hčeri. Ali najmlajša je bila tako lepa, da niti sonce ni bilo lepše od nje. Blizu kraljevega dvora se je razprostiral temen in velik gozd. Sredi gozda je stala stara lipa, pod njo pa je bil izvir vode.

Nekega dne, ko je bilo zelo vroče, je odšla najmlajša hčer v ta gozd, ker je bilo v njem lepo hladno. Sedla je kraj izvira, da bi se malo osvežila. Ko je tako tam sedela, je metala v zrak zlato kroglo, pa jo je zopet prestregla z rokami. Tekom igre je slučajno izpustila kroglo iz rok in padla ji je v vodo.

Princesinja je pogledala za kroglo, ali ta je brž izginila v globoki vodi.

Začela se je bridko jokati. Naenkrat je začula glas, ki ji je govoril:

»Kraljičina, zakaj se jočeš? Tvoje solze bi še kamen omehčale!«

Princesinja je gledala okrog, da vidi, kdo ji govori. Nazadnje je zapazila pred sabo žabo, kako je dvigala iz vode svojo grdo glavo.

»Ah! Ti govoriš!« je rekla. »Eh! Jočem se radi svoje zlate krogle, katera mi je padla v vodo.«

»Nehaj se jokati«, je odgovorila žaba. »Poiškali jo hočem. Pa, kaj mi daš, če ti jo zopet prinesem?«

»Vse, kar hočeš, draga žabica. Kaj želiš? Mojo obleko, moje bisere ali zlato kronico, ki jo nosim?«

»Tvoje obleke, tvoje bisere, tvoj nakit, pa celo kronico — za vse to mi ni. Evo, kaj hočem: Rada me imej ter me vzami za tovarišico. Hočem biti s tabo pri mizi, hočem jesti z istega krožnika, piti iz iste čaše in spati v isti postelji. Če mi to obljubiš, se bom spustila v vodo in ti bom prinesla zlato kroglo.«

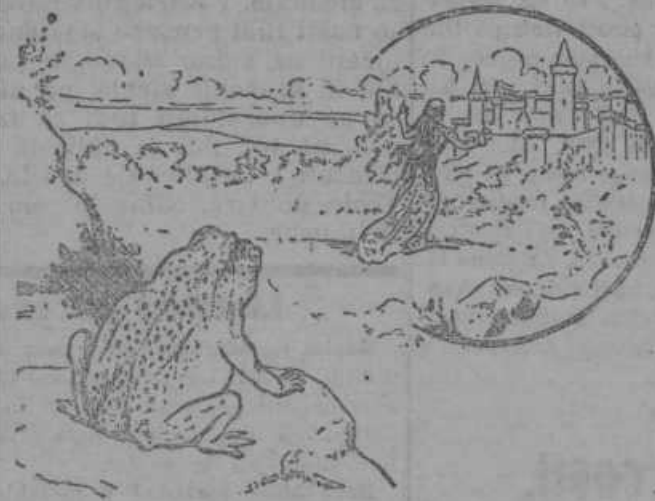

»Obljubujem«, je rekla princesinja. »Obljubujem ti vse, samo vrni mi kroglo!« — Pri sebi pa si je mislila: »Obljubim ji to lahko, seveda ne bi vzela nikoli te grde živali, ki živi samo v vodi s prav ostudnimi tovarišicami, za svojo — družabnico.«

Med tem je bila žaba skočila v vodo in je kmalu spustila kroglo pred kraljičino v travo.

Kraljičina je bila silno vesela, ko je zopet videla svojo igračko, brž je vzela kroglo in je začela bežati proti gradu.

»Počakaj me! Počakaj me!« je klicala žaba za njo. »Nesi me, ker ne morem tako hitro teči kakor ti!«

Princesinja se ni niti ozrla na žabine klice. Še hitreje je tekla, da bi bila čimprej v gradu. Čez par minut je povsem pozabila, kaj je bila obljubila ubogi živalici ob izvira.

Ko je bila opoldne s svojim očetom in z dvorjani pri obedu ter je baš jedla z zlatega krožnika, se je naenkrat čulo pred vrati neko čudno stopanje: flik-flak, flik-flak. Nato se je nekdo zunaj oglasil:

»Lepa kraljičina! Odpri mi vrata!«

Princesinja je vstala in je šla pogledat, kdo je zunaj. Videla je žabo. Brž je zaprla vrata, pa je vsa bleda zopet sedla na svoje mesto. Kralj je opazil, da ji nekaj ni po volji, zato je vprašal:

»Kdo je zunaj? Da ni kak velikan, ki bi te hotel odnesti?«

»Oh, ne, oče moj!« je odgovorila ona. »To je ostudna velika žaba.«

»Žaba? Kaj hoče od tebe?«

»Ah, moj dragi oče! Danes v jutro, ko sem se igrala s svojo zlato kroglo v gozdu kraj izvira, mi je padla krogla v vodo. Zelo sem plakala. Ta ostudna žival mi je prinesla kroglo nazaj, pa morala sem ji obljubiti, da jo hočem vzeti za družabnico. Obljubila sem, ker sem mislila, da itak ne more živeti brez vode in da ne boče našla do sem. In glej, prišla je!«

Tedaj se je zopet začul žabin glas:

»Kraljičina! O, kraljičina! Odpri mi vrata. Obljubila si mi, da me hočeš vzeti za družabnico. To si rekla v jutro v hladnem gozdu, preden sem skočila v vodo, da ti prinesem zlato kroglo.«

Kralj je sedaj rekel:

»Obljubo je treba držati. Odpri vrata in pušči žival notri!«

Morata je odpreti vrata. Žaba je priskakljala do stola. Ko je princesinja zopet sedla, ji je rekla: »Posadi me poleg sebe!«

Tolažba v nesreči.

Živel je mož, ki je bil tako reven, da niti ni imel čevljev in je moral bos hoditi v tuje mesto. Vroč pesek, čez katerega je hodil, ga je žgal v noge, težko je hodil in tarnal je radi svoje žalostne usode: »Kakšna krivica je na svetu, da nimam niti toliko kakor živali na polju.«

Ko je prišel v mesto, je videl ob cerkvenih vratih moža brez nog. To ga je presunilo tako, da je vzkliknil: »O Bog, kako dobroljiv si, ko mi puščaš noge, da mi ni treba kakor črv laziti od kraja do kraja!«

Šel je v cerkev in se je kesal svoje prejšnje nevolje. Nato je šel dalje. Pot mu je utrdila kožo na nogi in lažje je došel do cilja.

Friderik Veliki in mlinar.

Ko je Friderik II. hotel postaviti svoj znameniti grad Sanssouci v Potsdamu pri Berlinu, mu je bil neki mlin zelo v oviro. Hotel ga je kupiti in je vprašal mlinarja za ceno. Ta je rekel, da mlina ne proda, ker je že dolgo vrsto let v posesti ene in iste rodbine. Kralj mu je hotel na drugem, boljšem kraju, postaviti nov mlin in mu se dati znatno svoto denarja. Pa je bilo vse zaman, mlinar se ni dal pregovoriti.

Nazadnje se je kralj razjezil in je rekel mlinarju: »Ali ne veš, da ti morem mlin odvzeti, ne da bi ti dal groša zanj?«

»To bi lahko storili, če ne bi bilo v Berlinu deželnega sodišča«, je mirno odvrnil mlinar.

To je kralja tako osupnilo, da ni nikoli več govoril o tem mlinu, ki stoji še zdaj poleg kraljevega gradu.

Slavljenec.

A: Kako ste danes radojarni in veseli!

B: Zakaj bi ne bil, saj sem danes slavljenec.

A: Tako?

B: Da, danes je ravno 25 let odkar mi je moja žena ušla!

Skromna želja.

K siromašnemu krojaču prideta sodni sluga in imenitni krojač Šturmovič, da mu zarubiša, kar ima. Ko sta to storila, pravi siromašni krojač: Tako, sedaj sta vse zapečatila; zapečatita se meni in otrokom usta, da nam ne bo treba več jesti!

V krčmi.

Gost: Kdo je vaša kuharica?

Krčmar: Moja hči.

Gost: Misil sem si, ker ima prekrasne lase!

Krčmar: Kako pa vi to veste?

Gost: Kaj bi ne vedel! Saj imam kifco njenih prekrasnih las in jih nosim vedno na sreco.

Krčmar: Kaj, da se je dekle toliko izpozabilo, da se za svojim hrbtom ...

Gost: E, kaj izpozabilo! Njene lase sem jaz polagoma tekom časa — nalovil v svoji juhi!

Prepričevalen dokaz.

Ona: Ti vedno trdiš, da me ljubiš; ali ti pa smem tudi zaupati?

On (krčmar): Zaupati? Ako mi zaupa Petričič, ako mi zaupa Souvan in ako mi zaupa Majer mi moreš tudi ti zaupati!

Ženska stanovitnost.

Sodnik: Koliko ste stari, gospodična?

Priča: 30 let.

Sodnik: Če se le ne motim, ste bili pred 4 leti tudi toliko?

Priča: Mogoče, pa jaz nisem izmed tistih žensk, ki pravijo danes tako, jutri pa drugače.

Sočutni hišni gospodar.

A: Res, gospod, siromaštvo v nekaterih krogih je že uprav veliko.

B: Prav pravite. V moji hiši je stanovala obitelj, katera je bila tako ubežna, da ni zamogla stanovanja plačati. Ravno zato, ker nisem mogel te bede gledati, sem jim odgovoril: stanovanje.

Ona se je branila, ali kralj ji je zapovedal, naj stori tako, kakor žaba želi. S stola je žaba skočila na mizo in je sedaj rekla princesinji:

»Pristavi mi svoj zlati krožnik, da jeve z nje-ga vkup.«

Princesinja je to morala napraviti, pa so vsi videli, da ji to ni nič kaj ugajalo.

Žabi pa je bila jed zelo po volji. Ko je bila gotova, je rekla: »Dovolj sem jedla in pila. Počutim se malo trudna. Odesi me v svojo sobico, napravi mi malo prostora v postelji in tako lahko v miru zaspive.«

Na te besede se je kraljčina začela jokati, ker se ji je studilo žabino hladno telo. Niti dotakniti se je ni hotela, kaj še, da bi jo trpela v svoji postelji.

Njene solze so kralja razjezile. Rekel je:

»Ne smemo nikogar prezirati, ki nam je pomagal v nezgodih!«

Uboga kraljčina je morala tudi sedaj služati. Prijela je z dvema prstoma žabo za eno nogo, odnesla jo je v svojo sobo in jo je tam spustila v kot.

Ko pa je legla v posteljo, je žaba priskakljala iz svojega kota in je rekla:

»Trudna sem, dvigni me v posteljo, drugače te bom zatožila očetu.«

Na te besede se je princesinja zelo razjezila. Zgrabila je žabo in jo je — zagnala v zid z vso močjo.

»Zdaj boš menda imela dovolj, ostudna žival!« je zaklicala.

Ali ko se je žaba dotaknila zidu, se je izpremenila v lepega kraljeviča, ki je pozneje z dovoljenjem kraljevim postal princesin ženin in nazadnje njen soprog.

Princ je pripovedal, da ga je bila zlohotna čarovnica izpremenila v žabo in da ga je mogla samo na tak način rešiti princesinja. Potem je odpotoval v svoje kraljestvo.

Čez nekaj dni je prispela zlata kočija, katero je vleklo osem belih konj. Vzadi na kočiji je stal kraljevičev verni sluga Martin. Ko je bil slišal, da mu je gospodar izpremenjen v žabo, si je dal skovati okoli prs tri železne obroče, da bi mu srce od togote ne počilo.

Kočija se je kraljevičem in s kraljčino kmalu podala na pot. Martin je stal vzadi na njej na svojem mestu. Presrečen je bil, da je videl svojega gospodarja rešenega. Čez nekaj časa se je čulo, kakor da bi nekaj počilo na kočiji. Kraljevič ni vedel za tiste obroče, ki jih je nosil Martin, obrnil se je in vprašal: »Martin, ali se je kaj na kočiji zlomilo?«

»Ne, gospode, je odgovoril Martin. »Obroči so počili, s katerimi sem stiskal svoje srce, da ne bi počilo, ker sem bil tako žalosten, ko sem Vas videl izpremenjenega v žabo. Zdaj obročev več ne potrebujem, ker sem nad vse srečen, da vidim Vas, svojega gospodarja, in to ne samega, ampak s tako lepo princesinjo.«

* * *

2.

Janko in Metka.

Pred davnim, davnim časom je živel siromašen drvar s svojo ženo in dvema otrokoma. Otroka sta se imenovala: Janko in Metka. Hišica jim je stala kraj velikega gozda. Mati teh dveh otrok je bila umrta, ona žena pa jima je bila mačeha. Otroka baš ni posebno ljubila.

Če je bila dobra letina, je drvar komaj in komaj prehranil ženo in deco. Če je pa bila slaba letina, so naravnost umirali gladu.

Nekoč je zavladal glad v tistem kraju. Drvar je bil obupan. Mačeha pa je, gledajoč deco, večkrat premišljevala:

»Če ne bi bilo teh otrok, bi še nekako šlo. Mi dva z možem bi se že mogla prehraniti.«

Nekega večera, preden je šla spat, je povedala možu:

»Tako ne moremo živeti. Dajva odvesti otroka v temni gozd, pa ju tam pustiva, naj umreta od mraza in gladu.«

Bedni oče je ljubil svojo deco kakor pač vsak oče. Nikakor ni hotel na to pristati. Ko pa je žena neprestano samo o tem govorila, je naposled menil: »Ah, žena, napravi kakor hočeš! Nato sta zaspala.«

Otroka sta to vse čula, ker od gladu nista mogla spati. Mala Metka se je začela tiho jokati. Janko pa ji je povedal na uho:

»Tiho bodi, Metka! Jaz že vem, kaj bom storil. Ti le zaspil!«

Ko so vsi spali, je Janko tiho stopil iz hiše in je v svitu mesečine nabral na dvorišču poln žep malih belih kamenčkov.

V jutro, komaj se je že kaj videlo, je hudobna mačeha zbudila otroka in jima je rekla:

»Vstanita, otroka! Danes moramo vsi v gozd, da si dobimo drvi.«

Ko so malo kaj pojedli, so odšli. Janko je hodil zadnji in je od časa do časa spustil bel kamenček na tla, da bi označil poti.

Oče je videl, da se je Janko dostikrat obrnil, in ga je vprašal:

»Kaj gledaš, Janko?«

»Nič, oče, gledam svojo malo mačko, ki sedi na strehi in me pozdravlja.«

»Neumnež, to ni mačka. To dela solnce, ki si je na streho.«

(Nadaljevanje sledi.)